

МАШИНА ГЮ ЛОНГА ТРІЩИТЬ

НЮ ОРЛЕНС. — Правивори в стейті Луїзіана виказують, що політична машина колишнього сенатора Гю Лонга, вбитого одним із громадян стейту з політичних мотивів, тепер тріщить на цілій лінії. Ця машина була така сильна, що Гю Лонга фактично вважали цілковитим диктатором у своїм стейті. Доказом її сили було й те, що вона пережила чимало років навіть після того, як Лонга вбито. Співробітники Лонга керували тою машиною, а за останніх пар років керував нею його брат, Ерл Лонг, що був губернатором стейту.

Але в минулому році ця машина зрадила таку масу корупції, хабарництва і надужиття державних фондів, що викликала проти себе негодування цілого загалу. На арену висунулись противники цієї машини, серед них Сем Гавстон Лджовнс, який обіцяв вицистити стейт з політичних лайдаців, прикритих машиною Лонга. В теперішніх правиворах показалося, що широкий загал стейту Луїзіани цілковито відвертається від Лонга і його однодумців, а повертається в бік нового політичного руху, очолюваного Лджовнсом. Не лише Лджовнс, що кандидує на губернатора, дістає всюдю більшість, але дістають більшість майже всі інші стейтові урядники, а також конгресмени та сенатори.

Ерл Лонг заявив, що правивори ще нічого не означають і що в дійсних виборах він таки дістане більшість. До якої міри є розярене населення Луїзіани, вказує і цей факт, що в часі виборів поуставлялась у більшості містх національна гвардія з машиновими крісами. Але правивори дотепер показали надзвичайно спокійними.

ПЕРЕСТОРОГА В БІК ПРЕЗИДЕНТА.

ВАШИНГТОН. — Сенатор Едвін Джансон, демократ і послідовний прихильник політики „нового розділу”, висказав критичні зауваги на адресу президента за те, що він у дивній тайні заховує свої дальші політичні плани і не хоче людям сказати, чи думає втретє кандидувати, чи ні. Така мовчанка була для політично розумною, колиб президент задумував кандидувати втретє, казав Джансон. Але коли би президент не думав третій раз кандидувати, а проте в непевності держити Демократичну Партію, то тим він велику шкоду наніс би тій Партії. Тоді ні один інший демократичний кандидат не мав би шансів виграти. Супроти цього цілком без потреби для президента є заховувати дальшу мовчанку, говорив він. Джансон є тої думки, що би президент третій раз не кандидував, а дав нагоду комусь іншому нести обовязки президента.

ЗАГАДКОВЕ ПОБИТТЯ.

НЮ ЙОРК. — У приватному авті побив хтось тяжко залізною штабою торговця мистецькими творами і бувшого предсідника мистецької галерії, Логена. Логен їхав разом з Гірієм, товаришем праці, одначе це не Гірі побив його. Логена відставлено тяжко побитого до шпиталю, де він подав число таблиці того автомобілю, в якому його побито. Ту таблицю він собі записав. По таблиці знайдено, що авто належало до власника газетного стояка на Бродвею, Джана Погія. Його арештовано. Але водночас Гірі, якого поліція повідомила, що хоче переслухати його, поповнив у своїм домі самогубство. Дальші розшуки виказали, що Логен і Гірі були признані перед тим судом винуватими в справі надужиття у мистецькій галерії. Над ними мала відбутись розправа. Гірі впевняв, що він не винуватий і що йому хтось підставив ногу. Тепер поліція хоче ствердити, чи побиття в авті мало якінебудь звязки із зловживаннями в мистецькій галерії.

ВОГОНЬ ЗНИЩИВ ЦИРК.

РОЧЕСТЕР (Ню Йорк). — Вогонь знищив велику частину цирку братів Колів і наробив шкоди коло \$150,000. В часі вогню дув сильний вітер і внеможливував рятунок. Згоріло шість левів, два тигри і два леопарди, які були занебезпечні, щоб їх випустити. Крім того згинуло багато малих і інших звірят, бо не було часу їх випустити. Зате випущено 20 слонів, 300 коней, мулів і зебр. Вони розлізлись по вулицях, затамували вулицний рух і викликали кілька ударень з автами. Опісля їх знайдено. Пропали лише два слони і 20 коней. Є надія, що й слонів знайдуть, хіба би їх хтось... украв.

ПРОТИ ВІЙНИ З НІМЕЧЧИНОЮ.

НЮ ЙОРК. — Бюро публичної opinii під директорством Гелопи подало до відома, що на основі його розслідів показується, що американський загал тепер цілком не думає воювати в Європі, і то навіть тоді, колиб аліанти програвали. Колись 44 особи на 100 хотіли, щоб Америка йшла на поміч аліантам, колиб ті програвали. Нині лише 23 на сто того хочуть. Решта є проти війни, без огляду на її вислід. Лише 3% є таких людей в Америці, які хотілиб уже тепер війни з Німеччиною.

І ТИМ ТРЕБА ТІШИТИСЬ

НЮ ЙОРК. — Посадник Ля Гвардія заявив перед студентами, що тепер університетські дипломи не будуть перешкодою в здобутті посади в міській адміністрації. Колись, коли ті посади були залежні від „политишенив”, то університетські дипломи були перешкодою і треба було з ними ховатись. Бо „политишени” не люблять людей з високою освітою, казав посадник. Але тепер ті посади від них не залежать, тому студенти не потребують боятись своєї вищої освіти.

СПАДОК УРОДИН ДІТЕЙ

НЮ ЙОРК. — Стейтові статистика виказує, що в 1939 році знов було так мало нових уродин, що той рік є другий з черги найнижчий під оглядом числа уродин. Подаючи ці цифри, представники стейтової адміністрації кажуть, що з того можна доходити до дуже сумних висновків. Вони кажуть, що число первородних дітей не змаліло. Також число другородних дітей майже те саме. Зате цілком маліють уродини дальших дітей. На тисячу осіб родилося лиш 13. А на тисячу 11 умирають.

НЕ МОЖНА ВІДДАТИ БАНДИТ-СЬКОЇ ЗБРОЇ ФІНАМ

З кількох боків піднято проект віддати Фінляндії зброю, сконфісковану поліцією міста Ню Йорку від бандітів. Однак поліційний комісар Валентайн заявляє, що цього не можливо зробити, бо це проти закону.

СМЕРТЬ НА МАНЕВРАХ

Підчас зимових маневрів 28. полку піхоти, що відбувалися ся коло Вотертауну, в стейті Ню Йорк, згинув від нещасливого припадку піхотинець Пол Граціяно. Він положився на позицію на розстрільний і, як потягнув за курок рушниці, ця експлуодувала йому в лице.

РОСТУТЬ ЗУБИ 74-ЛІТНЬОМУ

74-літнього Роберта Престона з Конингему, Па., вабоділи зуби. Він пішов до зубаря й цей запевнив його, що йому виростуть нездовго всі нові зуби в горішній щочи.

НЕ ВИЯВЛЯЮТЬ ВИДАТКІВ

ЛОНДОН. — Навіть послити видатків, бо ворог пізнав би, скільки видається на зброєння і з того заключає би, яке це зброєння сильне та якого роду.

ЗА ВСЕ ПОДБАЄ — ДУЧЕ

РИМ. — Фашистські газети дораджують італійцям не журитись війною і тим, що по ній буде. Кажуть, що нація має повне довіря до Мусоліні, і то вже його голова, щоб Італія не зазнала шкоди. І він того певно допилює.

ЗАСУДИЛИ НА 2 РОКИ ЗА ФАЛЬШУВАННЯ ПАПШОРТУ

Федеральний суд у Ню Йорку засудив Роберта Вільяма Вінера, скарбника комуністичної партії, на два роки в'язниці за те, що він, вибираючи папшорт, подав урядові фальшиві дані. По відбутті карни він має бути депортований до Росії, де він родився.

Вінер був теж відомий як Вайнер і Варшвер. Він вніс спротив до вищого суду, а тимчасом остався в в'язниці, бо суд відмовив йому права до залогов.

ШЕРИФ ЗАСУДЖЕНИЙ ЗА КОНШАХТИ З БУТЛЕГЕРАМИ

Федеральний суд у Ню Йорку засудив Гайрема Карола, бувшого шерифа й теперішнього заступника шерифа повіту Дючес, на 5,000 доларів карни за змову з шайкою бутлегерів, котрі, мовляв, вели велику горальню при мовчавій згоді Карола. Суддя заявив, що обвинуваченому належала би кара в'язниці, але суддя звільнив його від неї з огляду на його старість і на просьбу присяжних помилувати його від в'язниці.

ЛІКАР ЗАПЕРЕЧУЄ ЧУТКИ ПРО ЕПІДЕМІЮ

Д-р Джан Райс, комісар здоровля міста Ню Йорку, заперечив у публичній заяві чуток, що, мовляв, число випадків інфлюенци в цьому місті дійшло до розмірів епідемії. Він каже, що число випадків занедужань на цю недугу є значне, але не вище, як воно буває нормально.

„БЛИСКАВИЧНА” ЧИ „СИДЯЧА” ВІЙНА?

ЛОНДОН. — Бритійці не від того, щоб собі зажарувати у тих тяжких часах. Кажуть, що Гітлер заповідав „блискавичну” війну проти Англії, але її не видно. Бо коли поглянути на те, що діється на західному фронті, то виходить, що це „сидяча війна”.

СУД ОБМЕЖУЄ ПРАВО ВЖИВАННЯ ПІКЕТ

У федеральнім суді в Ню Йорку відбулася розправа, в котрій шло за те, чи робітничка юнія має право виставляти пікети перед фабрикантом або гуртвишником, щоб у цей спосіб заставити подрібних продавців даного фабриканту признати робітничку юнію. Суд признав таке вживання пікет безправним, бо, мовляв, це булаб не пікета, а бойкот, а бойкот заборонений законом.

ДИВАННЕ ВБИВСТВО ДОЧКИ

В умивальні в Монтебело Парк, Каліфорнія, відкрито тіло 5-літньої дівчини, видимо вбитої в дикий спосіб, через товчення головою об твердий предмет. Розслід показав, що вбитою є дівчина 26-літньої Беті Гардейкер, котрої поліція не застала вдома. Поліційна стежа знайшла її нарешті й привела на розпит. Вона призналася, що вбила дочку, боючи її головою до дверей вихода. Як мотив подала, що дочка була „задобра, щоб жити”.

Не розуміючи цього мотиву, поліція розпитувала родину. І її чоловік, Чарлз Гардейкер, і її родичі заявили згідно, що Беті Гардейкер почала поводитися якось дивно від кількох тижнів, головню від часу, як вона стала ходити до якоїсьтам церкви, що, на їх думку, вірить у приношення жертв з людей. Проповідник вказаної церкви цьому перечеить. У Гардейкерів є ще двоє дітей.

ПРОТИСОВЕТСЬКІ НАСТРОЇ В ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ Й БІЛОРУСІ

БУКАРЕШТ. — З того, що можна довідатись від утікачів з тих земель, що передше були під Польщею, а тепер є під Сове́тами, виходить, що населення є цілком незадоволене з советської влади. Щодо цього нема ніякого сумніву. Беручи під увагу перебільшені відомості, передавані польськими втікачами, є ще позатим багато інших інформацій, передаваних чужинцями. Всі вони стверджують, що Західній Україні загрожує голод. Далі кажуть, що як українці так і білоруси не задоволені з того, що Москва насилає на їхні землі забагато москалів. На ука в школах терпять на тому, що советська влада хоче мати тільки таких учителів, що вміють добре по московськи. Незадоволене й робітництво, бо нема роботи.

УЖЕ КАЖУТЬ, ЩО БОЛЬШЕВИКИ ГІРШІ.

ЛОНДОН. — Досі було в усіх звідомленнях про переслідування поляків з боку нацистів таке, що полякам краще живеться під Сове́тами, ніж під німецькою окупацією. Таке виходило і зо звітів, які передав кардинал Гьонд Ватиканові, а який передруковано в усій світовій пресі. Між іншим там зазначено, що польське духовенство, в порівнянні з тим, що діється під німецькою окупацією, живе під Сове́тами спокійно. Тепер львівський кореспондент лондонської газети „Таймс” доносить що інше. Каже, що советська влада нищить польську інтелігенцію гірше від нацистів.

З ГОЛОДУ ДО НІМЕЧЧИНИ НА РОБОТИ.

БЕРЛІН. — З Польщі сунуть хмари людей до Німеччини, шукаючи заробітку і прожитку. Подають, що з самої Варшави прибуває денно до 5,000 голодних безробітних.

НЕМА ПОТРЕБИ ВИПРАВДУВАТИСЬ.

ЛОНДОН. — Таке заявив британський прем'єр у відповідь на протест Норвегії в справі німецького корабля „Альмарк”, з якого англійці забрали британських полонених. Прем'єр іще зазначив, що Норвегія може надіятися ще інших потягень, щоб „змусити її бути неутральною” і не піддаватись „натискові Німеччини”.

СТОІТЬ ПРИ СВОЇМ.

ОСЛЬО. — Норвезький уряд далі стверджує, що його поступовання було цілком законне та що він міг інтернувати полонених тільки тоді, колиб вони були вийшли на норвезьку сушу.

ТУРЕЧЧИНА З АЛІАНТАМИ.

АНКАРА. — Туреччина чим далі тим ясніше виявляє, що вона стоїть у тій війні з аліантами. А крім того зазначає, що в усякому випадку візьме негайно участь в європейській війні, як тільки яка держава вишле військ до якої з балканських держав.

ТИЖДЕНЬ НАЙБІЛЬШИХ УТРАТ.

ЛОНДОН. — Минулий тиждень був у тій війні найгіршим щодо аліантських утрат на морі. Затоплено 20 кораблів, загальної поємности 86,077 тон. У тому було тільки 5 англійських кораблів, а решта були кораблі нейтральних держав. Загальні втрати від початку війни виносять коло одного мільона тон.

ХОЧУТЬ ПЕРЕМОГТИ ЗА ВСЯКУ ЦІНУ.

ГЕЛЬСІНКІ. — З безнастанних советських наступів виходить, що Совети не числяться з тим, які понесуть утрати в війні з Фінляндією, щоб тільки її скоріше поконати. Трупни падають десятками тисяч. Та по них ідуть свіжі сили. Те саме є з літаками. Скільки їх не зістрілиб, налітають нові. Тепер уже висилають Совети на малу Фінляндію в однім дні по 800 бомбовиків для бомбардувань.

ШВЕЦІЯ ПОДІЛЕНА.

СТОКГОЛЬМ. — Одна частина населення хвалить уряд за те, що не пхає Швеції до участі в війні, а друга, радикальніша, натискає, щоб такі стати по стороні Фінляндії й іти проти Советів отвертою війною. Покищо вишляють дальших 5,000 шведських охотників.

СЕЛЯНИ ДО СЕЛЯН.

ГЕЛЬСІНКІ. — Фінські селяни видали поклик до шведських селян з благанням, щоб натиснули на шведський уряд, щоб вислав Фінляндії військову допомогу.

ЩЕ ОДНА ДИВІЗІЯ В НЕБЕЗПЕЦІ.

КОПЕНГАГЕН. — Военний кореспондент доносить з фінсько-советського фронту, що знищення фіними 18. советської дивізії виставило на велику небезпеку 164. советську дивізію, яка відірвана від звязку з іншими советськими частинами.

І ЦЕ НАЛЕЖИТЬ ДО ВІЙНИ.

Французькі жовніри відкопують засипаний снігом окупаційний окоп у яко-мусь французькому місті.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1914 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письмовий текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед
появою числа, в котрім оголошувач хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

PEREPLATA:		SUBSCRIPTION RATES:	
Подинокое число три центи.		Three cents a copy	
На рік	\$6.00	One year	\$6.00
На пів року	\$3.25	Six months	\$3.25
На три місяці	\$1.75	Three months	\$1.75
Число з суботи (з англійською частинкою):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	\$2.00	One year	\$2.00
На пів року	\$1.25	Six months	\$1.25
В Джерзі Сіті і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$9.00	One year	\$9.00
На пів року	\$4.75	Six months	\$4.75
На три місяці	\$2.50	Three months	\$2.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

РОСІЙСЬКІ ВТРАТИ

У той самий час, як російські донесення говорять про поступ російського наступу на фінські лінії, фінські донесення говорять про знищення ще однієї дивізії російських військ. Знищено її у такій самий спосіб, як попередні: через розбивання її на кілька гуртів, а потім розбиваючи кожний з них на дрзкіни. Втрату дивізії подають як утрату 18,000 жовнів, що навіть для країни з такою невичерпною масою людського матеріалу, якою є Росія, не є легковою втратою, передовсім коли взяти під увагу, що таких утрат було вже кілька.

Та ці військові втрати, хоча які вони великі, можна вважати малими в порівнянні з утратами, які понесла Росія у дипломатії. Бо ще недавно вона мала приятелів багато. Цілі держави вважалися її приятелями, які готові були боронити її права розвиватися по своєму. Мало не по всіх державах світу існували цілі групи некомпуністів, які дивилися потурливо на те, що діялося в Росії, оправдували це як „великий експеримент“ та готові були примкнути до Росії як до російської жорстокості, бо, мовляв, там давано освіту, краще здоров'я, а передовсім кращу нагоду до праці для мас, що їх до недавня держав у темноті й безпросвітності царський уряд, як це щиро признаєся недавно президент Рузвельт, котрого можна вважати класичним приміром цього типу лібералів.

Бомби, що падають з російських літаків на фінські міста, вбивають фінів, фінки й фінські діти. Але це не єдині жертви цих бомб. Потягають вони ще й інші жертви, а впершу міру саме ці симпатії й приязнь для „великого експерименту“, що були розкинені по всьому світі. Ліберальні симпатії російського большевизму чуються нині заведені. Їх пориває лють — одних менше, інших більше. Їх надія на успіх „великого експерименту“ розбиті: вони бачать перед собою вже не революційний уряд, але імперіалістичний уряд, що йде на збільшення своєї території, на збільшення свого царства.

Щоб зрозуміти вагу цих утрат російського комунізму, вистарчить пригадати, які то великі й коштовні заходи робив він, щоб ці приязні здобути й удержати. Скільки то грошей видано на навізання дипломатичних зносин, будову амбасад, заведення дипломатичних штабів; скільки грошей видано на підтримання всякої посередньої пропаганди, преріжних організацій для навізання „культурних“ зв'язків; або для притягнення до себе чужинецьких технічних знавців для упромисловлення Росії. Цими зусиллями витворено в світі славу мирного краю, що не дбає за ніщо інше, лише за повний мирний розвій усього свого населення. Замість цього образу встает тепер марево великої держави, яка миром прикривається, щоби приготувати хитрий військовий напад, і яка не дбає за добро ні чужого, ні свого народу.

ЗА ДОБРЕ ІМ'Я УКРАЇНСЬКОЇ СПРАВИ І ЗА ДЕМОКРАТІЮ

Ми заявили ще перед місяцями, що візьмемося за всі людські способи, щоб тільки довести до скріплення акції американських українців у справі допомоги визвольним змаганням України.

В грудні відбувся Восьмий Конгрес „Об'єднання“ і там також делегати наших громад і організацій заявили за те, щоб довести до нас усіх в Америці до більш згідного життя, до припинення братовбивчої боротьби і взаємного порозуміння та співпраці принаймні в такій важній акції як оборона України. Ось тому делегати, що були на Конгресі „Об'єднання“, заявили, що треба скликати ще один загальний конгрес, щоб на ньому всі наші групи і партії заявили спільно, чого домагається український нарід на українських землях та вибрати репрезентацію, яка представитиме ті домагання відповідним чинникам в Америці й в Європі та поведе даліш політичну акцію, яку визначить конгрес американських українців.

„Об'єднання“ дало ініціативу до скликання такого нового конгресу вже тому два місяці, проголошуючи Всеукраїнський Конгрес на дні 16 і 17 березня б. р. Рівночасно з оголошенням передавало підготовку цього конгресу в інші руки. Координаційний Комітет „Об'єднання“ мав узятися за створення Конгресового Комітету з представників усіх центральних українських організацій, бо „Об'єднання“ стало на тому, що треба дати доступ на конгрес усьому нашому організованому громадству, крім большевиків. Воно заявилося за те, що ніхто не має права відмовляти заступництву ніякій на-

шій національній організації, коли та організація заявляє, що визнає демократичні засади, є проти окупантів української землі і не має за собою ніякого такого винику, що колідує з американськими законами.

На іншому місці передрукуємо статтю скрентонської „Народної Воли“ з 17 лютого 1940. А передруковуємо на те, щоб наші загал знав, що ми нічого не скриваємо, а хочемо, щоб він знав усю правду. Бо він тепер вирішить ту справу. Тому, коли досі не дійшло ще до згоди, хай знає, яка тому причина. Ми не ставили себе і не поставимо на становище большевицьких чи польських прокураторів і ворогів українського народу. І тому не годимося з її обвинуваченнями. Для „Народної Воли“ може існувати тільки „обертальний“ намір, а для нас існує бувший секретар військових справ Західно-Української Народної Республіки і начальник булави Начальної Команди Галицької Армії, якого їм тісно зв'язане з історичним подвигом цієї нашої Армії, як слава офензива зпід Чорткова. Тому вважаємо того роду „аргументацію“, яку видає „Народна Воля“, щоб нею виправдати свою постанову в справі одного конгресу, цілком шкідливою — з боку добра української справи. А намагання вилікувати українські організації від участі в акції для визволення України вважаємо диктатурою, що прибирає собою право обвинувачувати і видавати водночас і осуд. Таке поступовання вважаємо наскрізь недемократичним. І тому ми є проти нього — з американського й українського боку.

НА СМЕРТЕЛЬНІЙ ПОСТЕЛІ

(Від одного з найстаріших громадських діячів).

Вмирала Іваниха й так до людей казала: „А тоту корову, що десь пропала, то запишу на церкву, але якщо ця корова знайдеться, то хай вона буде моєї дочці, Марисі“.

Під цю пору їздить по Америці відомий польський генерал, Юзеф Галер, і збирає гроші на допомогу тим полякам, що потерпіли від нападів німецької війни. З часописів довідуємося, що генерал Галер висказався, що „деякі землі Річпосполитої можливо треба буде відступити іншим, як Литві, Білорусі, Україні“.

З огляду на те, що така заява польського генерала могла би декого збаламутити, варто звернути увагу на деякі речі.

1. На те, що на надруковане в американському часописі не все можна покладатися, бо такі „рапорти“ часто бувають баламутні або й неправдиві хочби з тої причини, що пересічний американський репортер у справах європейської політики не дуже визнається, зокрема в таких, як українсько-польсько-білорусько-московські проблеми.

2. Те, що писав „Дзєннік Польскі“ також не можна брати серйозно, бо воно дуже неясне й невизначне й може виглядати, що хтось навмисне пускає баламуту для якоїсь цілі.

3. Головна задача генерала Галера є зібрати в Америці якнайбільше грошей. Для цього

го він мусить зеднати собі симпатію американського загалу, а мусить зеднати собі тимсамим і американців українського та литовського походження. Звідси „солодкі“ слова генерала. Так принаймні може видаватися.

4. Теперішній польський так званий уряд знає добре, що не тільки українці, але й деякі інші народи криво дивляться на те, що Польща навіть тепер на смертельній постелі не хоче щиро зректися своїх диких претенсій до українських та інших польських земель, які вона вже втратила. Тому така заява Галера в Америці може тому польському „урядові“ покинути дуже припадати, особливо, коли така заява відстанеться з Америки назад до Англії та Франції у ліберальні тамошні газети.

5. Заява генерала Галера, навіть коли вона вірно репортована, така загальна, що пояснювати її може кожний так, як сам собі хоче. Наприклад: про яку Україну говорить Галер? Писудські також говорять про вільну Україну. І польські соціалісти також!

6. Ця заява Галера нікого не зобов'язує, зокрема навіть теперішній польський так званий уряд нею ніяк не зв'язаний. Тому вона може бути попросту обчислена на те, щоб деяких легковірних українців та литовців баламутити.

7. Навіть якщо теперішній польський так званий уряд заявив прилюдно, що він приймає цю заяву Галера за свою, або й видає іншу, свою власну й зовсім позитивну та виразну заяву, без ніяких інших та скритих застережень, то й у такому випадку українці не мали би ще причини чого дуже радіти. Раз, що цей польський „уряд“ не має тепер у своїх руках ніяких українських або литовських земель, отже відступав би іншим те, чого сам не має. Ця „корова“ пропала. Друге, є це питання, чи цей „уряд“ справді стане коли дійсним польським урядом! Третє, що навіть колиб цей „уряд“ колись став справжнім польським урядом, то питання ще, чи він мав би тоді охоту або силу ту свою обіцянку сповнити.

8. Не забуваймо, що впровадженню небагатьох останніх літ поломали свої зобов'язання сула проти інших такі держави, як Англія, Франція, Німеччина, Росія, Японія, Італія, Польща, Чехо-Словаччина, Югославія, Румунія, Мадящина. Ці зобов'язання були зроблені не відповідальними людьми на віччак, скликаючи на те, щоб зібрати гроші, або в розмовах з репортерами, чи може навіть при склянці пива, але були зроблені уповаженими та відповідальними державними мужами, звичайно чорне на білому й з усіма потрібними для цього підписами та печатками. А що сталося з тим усім пізніше?

Тому не дурім себе. Та не берім за золоту того, що нині сказано, бо завтра готов це вже вітер розвіяти.

Що Україна, скоріше чи пізніше, буде вільною, про це нема найменшого сумніву, бо воля України є доконче потрібна не тільки для самих українців, але й для цілої Європи. Сам факт, що в Європі живе 45 мільонів людей збитою масою, які всі інтенсивно бажать собі жити своїм власним життям, це щось таке велике, таке далеке, таке вперте, що цього ніяка сила в світі усева час закривати, ні заперечувати, ні тому протистояти не буде годна. Та є ще й інші факти.

В Європі живуть два великі народи, народи московський і німецький. А між ними з півночі до шотландії ціла низка менших народів, з яких своєю чисельністю чи не перше місце займає український нарід. До цієї пори ці менші народи тремтіли перед москалями та німцями й бували нераз м'ячем у руках англійців та французів, які, хоч менші ніж москалі або німці, своїм багатством та дипломатією (хитрощами) вправляли контролювати Європу.

З МАДЯРСЬКО-СОВЕТСЬКОГО КОРДОНУ

„Бачили очі, що купували: біжте, хоч повилізайте“ — думают собі мадяри тепер, коли вони, досягнувши „спільної границі“ з Польщею в березні 1939 року, опинилися в тісному сусідстві з большевиками в місяці вересні. Після того, як мадяри захопили Карпатську Україну, не зважаючи на „запевнення“ Німеччини, що, мовляв, визначені в Відні границі мають бути остаточно, в Карпатській Україні настали великі зміни. За чеської влади, як відомо, помалу, з великими труднощами та перешкодами, але такі розвивалась українська національна свідомість. І як це не дивно, але мусимо ствердити факт, що велику роботу для національного пробудження карпатських українців виконала комуністична партія. Було це в добі так званої „українізації“ у Великій Україні, коли то комуністична Москва планувала підкопати сусідні держави, Польщу, Румунію та Чехословаччину, через революційний український рух. Для українців з Галичини, Волині, Буковини та Карпатської України в Харкові та в Києві утворено тоді політичні комуністичні школи, з яких виходили підготовані секретарі, пропагандисти та агітатори для праці на українських західних землях. У Карпатській Україні комуністи перші починали видавати часописи своєї партії чистою українською мовою і фонетичним правописом. Вони теж викинули во словника перестарілу назву „русини“, „Підкарпатська Русь“ і писали „Карпатська Україна“. Слідом за комуністами пішли й ті українські партії, що були „залежні від Праги“ — соціал-демократи, католики і почасті навіть аграрники. Колиж Сталін від р. 1933 змінив попередній курс політики і повів наступ проти „місцевого шовінізму, як головної небезпеки“ для „соціалістичної держави, то відгуки кривавої розправи над українськими комуністами дійшли й до Карпатської України. Сталінові агенти й тут почали були „чистку“ поміж комуністами — українцями. Для декого з них ця чистка скінчилась трагічно: наприклад, члени чехословачького парламенту Мондок і Сидорак, комуністи української національності, що повтікали були в Советський Союз перед судовими карами в Чехословаччині, були 1933 р. заарештовані в советській державі за „український шовінізм“. Були відомості, що Мондока і Сидорак засудили в Москві на смерть. Ці факти відомо впливали на комуністичну партію Карпатської України. Прихильники большевизму в Карпатській Україні могли бачити, що Москва використовує національні рухи в своєму інтересі і крутить комуністичними партіями в світі, „як циган соном“. Приміром з Москви великі карпатським комуністам не мішати в „виконку боротьбу“ в Карпатській Україні і не брати участі в „шкільному плєбісциті“, яким премудрі чеські політики хотіли загальмувати український рух 1938 року. „Всупереч Москві комуністи — українці взяли участь у боротьбі за права української мови в Карпатській Україні. Колиж прийшли відомі події в осепі 1938 року, то в боротьбі за автономію і незалежність Карпатської України активно виступали майже всі ті, що перед тим підлягали впливам Москви. Все влилося в єдиний український рух: в „Карпатську Січ“. Коли насунула мадярська орда на Карпатську Україну, то багато з бувших комуністів заарештовано, мадяри їх розстріляли і зру-

ли видавати часописи своєї партії чистою українською мовою і фонетичним правописом. Вони теж викинули во словника перестарілу назву „русини“, „Підкарпатська Русь“ і писали „Карпатська Україна“. Слідом за комуністами пішли й ті українські партії, що були „залежні від Праги“ — соціал-демократи, католики і почасті навіть аграрники. Колиж Сталін від р. 1933 змінив попередній курс політики і повів наступ проти „місцевого шовінізму, як головної небезпеки“ для „соціалістичної держави, то відгуки кривавої розправи над українськими комуністами дійшли й до Карпатської України. Сталінові агенти й тут почали були „чистку“ поміж комуністами — українцями. Для декого з них ця чистка скінчилась трагічно: наприклад, члени чехословачького парламенту Мондок і Сидорак, комуністи української національності, що повтікали були в Советський Союз перед судовими карами в Чехословаччині, були 1933 р. заарештовані в советській державі за „український шовінізм“. Були відомості, що Мондока і Сидорак засудили в Москві на смерть. Ці факти відомо впливали на комуністичну партію Карпатської України. Прихильники большевизму в Карпатській Україні могли бачити, що Москва використовує національні рухи в своєму інтересі і крутить комуністичними партіями в світі, „як циган соном“. Приміром з Москви великі карпатським комуністам не мішати в „виконку боротьбу“ в Карпатській Україні і не брати участі в „шкільному плєбісциті“, яким премудрі чеські політики хотіли загальмувати український рух 1938 року. „Всупереч Москві комуністи — українці взяли участь у боротьбі за права української мови в Карпатській Україні. Колиж прийшли відомі події в осепі 1938 року, то в боротьбі за автономію і незалежність Карпатської України активно виступали майже всі ті, що перед тим підлягали впливам Москви. Все влилося в єдиний український рух: в „Карпатську Січ“. Коли насунула мадярська орда на Карпатську Україну, то багато з бувших комуністів заарештовано, мадяри їх розстріляли і зру-

Клявдія Бобикевич.

У ТІНІ ГЕРОЇВ

(Спомин з недавнього минулого).

35)

Підчас війни відвідав нас той знайомий і тоді винясив, що мав привезти до нас... Мирослава Січинського! Просто з'явився, щоби пересидів якийсь час у сільській глуші, поки вирушить у дальшу путь... Тому, що батько був загальною відомий своїм патріотизмом, характерним і тим, що він довіряв цілої околиці, хотіли йому повірити особу Січинського!

По трагедії нашої армії в Україні 1920 р. багато наших старшин прийшли до батька й просили помочи. Босі, обдірані, голодні... Він помагав, чим міг і передавав їх своїм довіреним людям, що переповодили їх через чехословацьку грани-

цю. Тепер вони, ті старшини, живуть на Підкарпатті.

Такий був мій дорогий батько...

Що говорив до нього отаман Тютюнник, не знаю. Нераз ходили оба цілими годинами попри нашу хату. Рука в руку, наче найкращі друзі-приятелі! Отаман щось оповідав важне, пояснював, розгортав руками. А батько слухав уважно. Курив свою цигаретку у довгий бурштиновий цигарнич, приставав, задумувався і знову ходив з отаманом. Вони не чули, як їх кликалося до їжі: до обіду, чи підвечірку! Такі були далекі цьому світові, що їх окружав... Вони оба були думками там... в Украї-

ні, куди оба так дуже тужили...

Отаманове писання йшло вперед. Сидів часто допізна вночі, як нам це сам казав, бо хотів описати точно всі свої рухи, наміри та рейди в Україні. Спішився з тим дуже, і я догадувалася чому... Хотів скінчити, поки виїде туди, на певну смерть... Отаманша була дуже примхувата. Часто сердилася, що Юра цього не постарався, того не зробив. Жалувалася на все моїй мамі, котра її розраджувала ширим, теплим словом, як могла. Атака епітелії (падочки) в неї не повторилася, і ми всі спокоїлися, а навіть її забули. Але на отаманша видно було страшну нервовість, що над нею вона ніяк не могла запанувати.

Лікар заборонив їй кормити малу Галюсю. Годувалося дитину пляшкою, і це вже було діло отамана, гріти молоко, вимивати пляшку й подавати

її дитині. Але отаман ніколи не сердився. Все такий привітний, все бадьорий, з добрим словом на устах... Я наче читала його думки... Йому був дорогий той час, що його переживав за своєю родиною... Кожен день, кожна хвилина... Ми всі були, наче одна родина. Ми ділилися всіми вістями, всіми журбами та радостями. Спільно обговорювали всі важні діла, всі пляни, як їхні таї і наші.

З кінцем лютого покликало отамана писемно до Львова. Покидаючи свою рідню, передав її батькові в опіку, а мені сказав, що ще побачимось. Він скоро вірнеться зо столиці Галичини.

Та не так склалося! Отаман мав там важні діла, що його задержали. Як мусіла вже вертатися на чужину, „додому“! З дітьми, клунками й великим жалем, як усе.

Цікаве, що я ніколи не тужила в батьківській теплій хаті, в далеких тихих селі, за шумним гамором великого міста. За театрами, концертами та кінами, що їх мала на чужині!...

З отаманом Тютюнником я більше не бачилася. Я виїхала, попрощавшись з отаманом, з дітьми, бажачи їм від усієї душі всякого добра та гаразду. Я глянула з великим жалем на ту жінку, що мала стати небагом удовицею...

Яке страшне наше життя! Яка тверда, неблагана наша доля! Як вона грається нами, не питаючися, чи це нас болить!...

Мама пише:

„18. III. 1923. Радуюмося дуже, що ти в добрі та гаразді заїхала. Що діти здорові. Галюся саме тепер зубкує і дуже прикра. Отаман її сам носить, бо отаманша не може. Вони хотять вибратися на весну до Косова. Вже на-

віль приїздив звіт її знайомий, якийсь Лисенко. Але через Галюсю відложивши поїздку на пізніше. Тато хоче, щоб вони святкували Великдень з нами. Я не маю нічого проти того. Ага! Невдавно прийшов якийсь панок до отамана й говорив з ним довго на самоті. Коли відходив, дав мені 4 карточки й радив позашивати їх в одержу, бо мають велику вартість. На них була печатка з п'ятираменною звізду, в якій знаходиться серп і молот. „Ще коли наші займуть Галичину, або ви підете до нас, покажіть оці карточки й перед вами відчиняться всі двері!“ — сказав мені той панок. Отаман пояснив мені, що це большевицький післанець... Я рада була, що він скоро забрався, бо не могла дихати цим самим воздухом. Большевик — і не нависть заливає мою душу... (Докінчення буде).

віль приїздив звіт її знайомий, якийсь Лисенко. Але через Галюсю відложивши поїздку на пізніше. Тато хоче, щоб вони святкували Великдень з нами. Я не маю нічого проти того. Ага! Невдавно прийшов якийсь панок до отамана й говорив з ним довго на самоті. Коли відходив, дав мені 4 карточки й радив позашивати їх в одержу, бо мають велику вартість. На них була печатка з п'ятираменною звізду, в якій знаходиться серп і молот. „Ще коли наші займуть Галичину, або ви підете до нас, покажіть оці карточки й перед вами відчиняться всі двері!“ — сказав мені той панок. Отаман пояснив мені, що це большевицький післанець... Я рада була, що він скоро забрався, бо не могла дихати цим самим воздухом. Большевик — і не нависть заливає мою душу... (Докінчення буде).

чили за те, що були активними діячами Української Січі.

Нелюдське катування української людності мадярськими закладами не зломало духа борців за волю. Ніхто не вірив, що мадярська влада довго потриває. Прийшла осінь 1939 року, впала Польща, а слідом до карпатських гір прийшло советське військо. „Хоч чорт, аби не маляр“ — такий загальний настрій запанував у Карпатській Україні. Через гори поспішала большевицька друкована пропаганда. Поширилися вісті, що червона армія ось-ось вирушить проти Мадярищини. Нетерпляче чекали, дехто просто тікав на схід, за Карпати, шукати ліпшої долі. Про настрої серед нашої молоді в Карпатській Україні нехай будуть свідками листи, що прийшли відтілі. Один писав:

„Знаю добре сусідів (мадарів) і міг би багато розказати, який у них у господі лад. Події крутяться довкола мене так, що не знаю, що гірше, що ліпше. Багато багатотисячних аконічних осіб перелідали через пліт до сусіда (до большевиків). — Ред.), але сусід їх не полюбив і прогнав: каже — „ідіте дамою“. Мусли вертатися під мадярську владу, а тут їх забрали жандарми. В темниці їх годують відомою стравою „бабехес“ (бють). Предивні, небували діла діються. А проте не бракує й тих, що стоять далі за сусідів, що за горою. І Б-к і К. за горою, здається секретарям військової команди. Вони говорять прихильно, кажуть, що незадовго прийдуть додому. Шож робити? Люди невинні. Здається, що ми підемо садами Галичини. Нераз думаю собі вчором, яке життя нас чекає. Після такого філософування, махну рукою: що буде з іншими, те буде й з мною. Будемо всі разом...“

Тут школи по нічому. Страшна дорожнеча. Багато викидають з гімназій, арештують і т. д. Багато студентів покидають науку, чекаємо гостей. Йдемо назустріч невідомому...“

Другий лист від одного січовика, що пробував тікати „за гору“, до большевиків:

„Вибач, що не давав об собі вісти, не мав часу. Жию добре, лише вже горбатіше та нема здоров'я, ось як жию. Знаю, вже за всілякі арешти. 38 годин перебув без їжі, мокрий, змучений у Галичині. Дві доби був в арешті тут, насилу вирвався на волю. Таких, як я, було 96 у нашій селі, лиш деського випустили, а інші й досі покутують. В нашій групі було 14 душ. Сімох прийняли большевики до себе, п'ятох (між ними двоє жидів) піймали мадяри. На волі нас тільки двоє. Я начислив 36 пендерків (гумова палиця), 14 ударів коболом по плечах, 2 в груди, 50 ударів позад вуха. Так нас „цивілізують“ лицарі корони св. Степана!...“

Мені однаково вже життя не мило, бо не маю з чим жити...“

З наведених листів видно, що московська большевицька влада веде чортівську гру з українською людністю Закарпаття. Посилає туди агітаторів і друковану пропаганду, але втікачів до себе не приймає, а віддає їх на муки мадярам.

Р. КІПЛІНГ
у своїй прецікавій повісті
БРАТИ МОУГЛІ
оповідає про те, як молодий хлопець виріс серед вовків у лісних нетрах і вивчився звичайним звірним джунглям. З багатьма ілюстраціями.
Ціна 50 центів.
„СВОБОДА“
81-83 Grand Street
P. O. Box 346
Jersey City, N. J.

3 ДНЯ

ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКІ ПОРАХУНКИ.

Польські газети і провідники в останніх часах залюбки згадують про українців і запевняють, що на будуче та помилка, яку вони робили, даючи українцям, не буде повторена.

Це гарно. Першим кроком до направи якоїсь помилки є признати, що така помилка справді була. Однак українці мають досвід в попередніх роках, навіть тих, що сягають давньої історії, в яких поляки також у критичних хвилях признавалися до помилок, казали, обіщували більше їх не робити, але, як тільки небезпека минула, вони миттю забували за обіцянки і каяття і знов починали на старий лад гнобити українців, винародолювати їх та крок за кроком закріплювати за собою їх території.

ТРЕБА БУТИ ОБЕРЕЖНИМ.

Маючи це на увазі, українці мусять бути дуже обережні. В голословні обіцянки вони нині не вірять, бо просто підозрівають, що поляки в своїм гнєті українців керуються якимсь расовим законом, який каже їм прорубувати собі шлях на схід і там здобувати нові території, бо з заходу натискають їх германи. Під напором того невольного закону вони скоро забувають свої обіцянки, як лише нова нагода покаже, що можна „братів“ українців потиснути.

Справді результати того тиснення малі, але всетаки вони є. Бо ми бачимо, що впродовж довгих віків польсько-українських терть не українці втиснулися на польські території, тільки поляки втиснулися на українські. Багато поляків найшло в Галичину, Волинь, Холмщину. В деяких галицьких повітах польський елемент навіть сягнув більшість, але шляхом насильної польської колонізації. Отсей відбукот польської експансії на схід готов при сприятливій нагоді знову пхнути поляків на новий „поход на знищення Русі“.

ЧОГО ПОЛЯКИ НИНІ ВІД НАС ХОЧУТЬ?

Вириняє питання, чому поляки хотіли з нами „миритись“. Чи треба їм нашої помочі? Помочи їм треба, але вони добре знають, що тої помочі ми їм нині дати не можемо, бо ми самі придушені. Знову яка не булаб держава над Дніпром, але якщо вона булаб українська, вона не зречесться західно-українських земель.

Отже чому поляки тепер цікавляться українським литанням і хотілиб виривати з українцями давні порохунки?

На нашу думку, тут є дві причини: перше тому, що правдоподібно вони мають на увазі свою будучу безпеку з сторони сходу; а друге тому, що на поляків мусять добре натискати альянти.

БУДУЧА ЗАБЕЗПЕКА.

Поляки в своїй останній катастрофі наочно переконалися, що Росія є небезпечна сусідка. Москва при першій ліпшій нагоді може проковтнути Польщу, як і Німеччина. Супроти цього таки краще булоб, колиб на сході була українська держава... Але така держава, що булаб і міцна і неміцна. Міцна, коли йде про оборону Польщі перед її ворогами, але неміцна, коли йде про охорону себе самої з боку Польщі. Які чудові союзники моглиб українці бути для Польщі, якби так хотіли по дружельнобому дозволити полякам відгризати кусок по куску со своїх територій! Але тепер про таке не може бути мови, бо Поль-

ща має ворога, який її роздає і вигублює польський нарід.

НАТИСК АЛІАНТІВ.

Друга причина це натиск альянтів. За всякою правдоподібною, альянти кажуть полякам у той чи інший спосіб ось так: „Ми воюємо не за Польщу, тільки за те, щоб загордити німцям шлях на схід і не допустити, щоб вони стали панівним чинником в Європі. Коли Польща зможе відіграти роль цього заборолу, то дуже добре. Колиж ні, то ми подумавмо про інше забороло. Ви гризетеся з українцями та іншими сусідами, а з того користають німці. Коли ви не погодитеся з українцями, то ми замість будувати заборолу з Польщі, побудуємо... хто зна, може й з Росії, постаравшись наперед там про зміну большевицького режиму на царський“.

Беручи під увагу нинішнє положення, є дуже правдоподібно, що альянти таки так натискають на поляків, а ті знову роблять зворот у бік українців.

ЩО МИ НА ТЕ?

Українці не можуть польського гнєту забути. Вони знають, що треба перед поляками завжди бути на остої. Та водночас вони знають, що кістю незгоди між ними двома народами були польські зазіхання на українські території. Колиж поляки раз на все вренуться ось тих територій, зникне і причина незгод. Хай поляки живуть собі на своїх територіях, а українці на своїх. Українські політики мусять брати під увагу це такий факт: коли оправді альянтам іде про консолідацію сходу і створення сильного заборолу, то краще буде, коли те забороло будуть творити такі самостійна Польща і самостійна Україна, ніж перелицьована Росія.

Своїх почувань супроти поляків українці не сміють змінити. Однак в обличчі біжучих подій мусять ставити політичний реалізм вище почувань. Але й поляки мусять думати також реалістично, а як такі повинні добачувати, що західно-українські землі вже є з Великою Україною.

АНДРІЙ ЧАЙКОВСЬКИЙ ВІДВДЯЧИВСЯ

оповідання з козацької давнини.

Хто хоче пізнати, як воювали козаки проти татарів, турків і поляків, най прочитає цю повість відомого українського історичного повістяря

Ціна 50 центів.
Замовляйте:
„СВОБОДА“
81-83 Grand St., P. O. Box 346
Jersey City, N. J.

ЖІНКИ-ПОЛІТИКИ.

Провідниці жінок у Республіканській Партії на недавній конференції у Вашингтоні (зліва направо): пані Ральф Гарис з Канзасу, пані Пол Фоссимонс з Род Айленду і пані Ліана Гей Мор з Тексасу.

„НАРОДНА ВОЛЯ“ ПРО КОНГРЕС АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

В ч. 19 „Народної Воли“, а 17. лютого 1940 р., є поміщена ось така редакційна стаття:

До справи конгресу американських українців.

В останньому числі Народної Воли були надруковані заяви Українського Робітничого Союзу, Провідниці „Українського Народного Союзу і Української Народної Помочі“ про їх становище до Конгресу Американських Українців. З тих заяв виходить, що між тими організаціями існує важке розходження у поглядах на те, хто має скликати конгрес і нести за нього відповідальність перед американським громадянством і українською імміграцією.

Причиною розходження є Організація Державного Відродження України (ОДВУ), яка довгий час обстоювала фашистську політичну програму і досі її не відреклася, та яка підлягала Проводові Організації Українських Націоналістів у Німеччині і також дотепер ніде прилюдно й офіційно не заявила, що вона від нього більше не залежить.

Провідниці і Український Робітничий Союз стали на становищі, що ОДВУ не можна запрошувати до організованя Конгресу Американських Українців. З одного боку, демократичним українським організаціям не дуже по дорозі з товариством, яке далі визнає „єдиного вождя“ для усієї України, та яке не скасувало своїх ухвал про „авторитарність“, „монократію“ і „вождівство“, як єдиний засіб будувания української держави.

З другого боку, прилюдних і офіційних закидів про звязки цієї організації з закордоном, і то не тільки з українськими колами, які були підняті проти неї конгресовим комітетом для розсліду неамериканської діяльності, не можна ніяк уважати кваліфікацією на те, щоб представників цієї організації ставити між ініціаторів політичного виступу української імміграції в Америці. Це тим більше, що ОДВУ дотепер ні не опрокинула більшості піднятих проти неї закидів, ні не поробила заходів, щоб ці закиди розглянув якийсь безсторонний, хоч би український, мировий Суд. Український Робітничий Союз уважав і вважає, що „навіть для безпеченства самих Союзів треба наперед зачекати на вяснення піднесених прилюдно закидів і на скінчення слідства“, як це сказано в друкованій, у попередньому числі заяві.

Повище розходження, яке повинно було стати предметом основної дискусії і надуми головних урядів всіх чотирьох заповомогів організацій, рішило використати „Обеднан-

ня“ для своїх вузько-партиїних цілей. Воно порозумілось з комітетом, який повстав після наради різних громадян українського роду і походження в Клівленді 14-го січня ц. р., і швиденько проголосило свою нараду для організованя свого конгресу („Свобода“, ч. 38, 15-го лютого 1940).

На нарадах представників чотирьох союзів було невизначено, на скільки шкідливим для української справи буде скликування такого партійного, одностороннього зїзду. Через те, що в Конгресі візьме участь ОДВУ, на ньому не буде організацій, які десятиліттями, твердо і послідовно, стояли на становищі самостійності, соборності і демократії. Вони не можуть ризикувати своїм добрим іменем, своїм політичним минулим і майбутнім, майном свого членства, а головне добрим іменем української справи, та йти у спілку з організацією, яка в своєму недавньому минулому має похвали гітлерівських журналів, видавання німецьких агітаційних брошур, спровадження собі на промовців гітлерівських оберштайтнантів в Європі, та ціле десятиліття проти-демократичної кампанії у пресі, та яка ні одним словом не усього того свого фашистства і фальшивства не відреклася.

Через це повищий крок „Обеднання“ та представників „передконгресової конференції в Клівленді“ виглядає на чергову спробу перешкодити порозумінню відповідальних українських організацій. Він очевидно веде не до обєднання українських сил в Америці, а до розбиття. Він може вправді довести до якогось одностороннього збору, але ніяк не зможе покласти основ під одностайний, загальний, доцільний і розумний виступ усього організованого українського громадянства в Америці. Якими фразами його б не розмаїювали, якими кличками не прикривали б, то ніяк не закриють факту, що за таким конгресом будуть заховані такі діячі, як Донцов, Грибівський та Ріко Ярй. А вже не тільки українці знають, що представляють ці імена.

Тому для добра української імміграції і для найбільш успішної допомоги українській визвольній справі треба, щоб Конгрес скликавали і за нього відповідали ті, хто вже трицять і більше років тримають в організованих рядах десятки тисяч американських українців, видають для них постійні газети, помагають їм у біді, та цією своєю працею виробили собі повагу, значіння і вплив не тільки серед української імміграції, але й поза нею. Преставниками української тушешної групи перед рештою

американського громадянства, а коли треба буде, то й поза межами цієї країни, повинні бути ті, хто згідно зі своїми чартерами, конвенційними ухвалами і довголітньою практикою доказав, що вміє вести свої діла справді по демократичному. Українську визвольну справу в Америці повинні в цей час повести організації, які від першого дня свого засновання по нинішній день, на основі своїх статутів і волі свого членства, все їй помагають.

Тими людьми і їх організаціями є українські іммігранти і їх діти та внуки, обєднані в постійній заповомогів організації. До них належить весь актив української імміграції. Вони мають в своїх руках найбільші органи преси і найкращі засоби виконувати те велике завдання, яке на американських українців накладає теперішній важкий час.

І ще, одно: репрезентанти тих організацій у своїй праці і поступках знають, що за свої діла їм прийдесть відповідати не перед невідомою „історією“, яку колись хтось напише або ні; не перед підібраним збором однодумців, з якого заздалегідь повикидається критиків і опозицію, а перед своїм членством, на конвенціях чи в загальному голосуванні. Вони не зможуть погубитись після невдачі, так як кубились члени всяких рад, нарад і „негайних“ комітетів після того, як накопили лиха чи дурниць. Через це вони будуть ставитись до своєї праці з куди більшою увагою, як члени якоїсь принагідно складеної „Верховної Репрезентації“.

Тому Народна Воля відповідає на це спробу роздору з боку „Обеднання“ і „Клівлендського Комітету“ рішучим домаганням, щоб вони зали-

шили свою акцію і не перешкоджали українській імміграції зїїтись на одному Конгресі, який повинні скликати чотири заповомогів організації, а то Український Робітничий Союз, Український Народний Союз, Провідниці і Українська Народна Поміч.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

САВТ ПЛЕРНФІЛД, Н. ДЖ. Надзвичайний мітинг відділу 312 відбувся в п'ятницю, 23. лютого, в годині 7:30 вечером, в домі парохіяним. Присістись прийшли тоно на означений час, бо є багато справ до вирішення. — П. Либайло, предс.; Василь Хміль, секр.

ФОРД СІТІ, ПА. Надзвичайні збори Тов. Зап. Січ. від. 63, відбулись в неділю, 25. лютого, в годині 1:30 попол., в У. Н. Домі, 600 6th Ave., у Ford City, Pa. Всі повні члени й членки, місцеві і позамісцеві, повинні явитись на ці надзвичайні збори до вирішення важких справ. Кожний член повинен принести з собою прийнятий одного члена, як також внести свій діл, як ще не є вписаний до У. Н. Союзу. Маємо різні класи, що можуть надолжити найбогатшого і найбіднішого. Всі класи є корисні і надолужають. — М. Личак, секр.

ПОСНУНЕННЯ ЗА МИР.

Підсекретар стейту Сомер Велес, которого президент Рузвельт післяв до Європи відвідати Італію, Францію, Німеччину й Англію.

ПОВІДОМЛЕННЯ
ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВСІХ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ В ШКАГО І ОКОЛИЦІ повідомляє всіх урядників цих відділів, що
В СУБОТУ, 24. ЛЮТОГО 1940. РОКУ, в годині 7:30 вечері, відбудуться
РІЧНІ ЗБОРИ
В САЛІ ПІД Ч. 2408 W. CHICAGO AVE., CHICAGO, ILL.
Порядок зборів: Звіт уряду; вибір нового уряду; звіт делегата восьмого Конгресу „Обеднання“; приготування до „бонко парії“, що відбудуться 31. березня; приготування до П'ятого Дня У. Н. Союзу; справа Всеукраїнського Конгресу і вибір делегата і справа Дому У. Н. Союзу в Шкаго. Привітність на зборах всіх відділових урядників є коєнна.
Тарас Шпикун, предс.; Роман Смух, секр.; Петро Жовнірчак, кас.

УВАГА! УКРАЇНЦІ В ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ. УВАГА!
СТАРАННЯМ ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ при співучасті всіх укр. організацій міста Джерзі Сіті відбудуться
ВЕЛИЧАВІЙ КОНЦЕРТ
пані ОЛЬГИ ЛЕПКОВОЇ
В НЕДІЛЮ, 25. ЛЮТОГО (ФЕВРУАРИЯ 25, 1940)
В УКР. НАР. ДОМІ, 181-183 FLEET ST., JERSEY CITY, N. J.
При півні: Віра Стеткеніч.
Початок точно в годині 6. вечері. Вступ 50 центів.
Українці, любителі співу! Всім нам звісно, що пані Ольга Лепова є приміжною українською і європейських оперних театрів. То чомуж ми, українці в Джерзі Сіті не малиб використати цю рідну нагоду та прийти всі громадно почути рідну пісню та своєю присутністю доказати, що ми, українці, також вміємо ашнувати свої артистичні та нини гордітись. Ногода, чи дощ — усі побачимося на концерті.
Центральний Комітет в Джерзі Сіті, Н. Дж.

ЗАПОРОЖЕЦЬ
— ЗА —
ДУНАЕМ
ПРЕКРАСНА ОПЕРОВА ЗВУКОВА ФІЛЬМА
БУДЕ ВИСВІТЛЮВАТИСЯ В:
AMSTERDAM, N. Y., В СУБОТУ, 24. ЛЮТОГО, 7:30, в A. L. C. HALL, LIBERTY ST.
TROY, N. Y., В НЕДІЛЮ, 25. ЛЮТОГО, 7:30, в Укр. Домівці, 391 SECOND ST.
PITTSFIELD, N. Y., В НЕДІЛЮ, 25. ЛЮТОГО, 2:00 пополудні, в Церковній Галі, GRAY-LOCK TERRACE.
ROME, N. Y., У СУБОТУ, 2. БЕРЕЗНЯ, 7:30, в Укр. Народнім Домі, 208 CANAL ST.
UTICA, N. Y., В НЕДІЛЮ, 3. БЕРЕЗНЯ, 7:30 в Укр. Галі, 209 FIRST STREET.
SYRACUSE, N. Y., У П'ЯТНИЦЮ, 8. БЕРЕЗНЯ, один день від 1:00 пополудні до 11:00 вечері, в LIBERTY THEATRE, 744 PARK AVENUE.
JOHN SKOROVONASH

217 E. 6th ST. NEW YORK В СУБОТУ, 24. ЛЮТОГО (SATURDAY, FEB. 24, 1940)

НОВІСТЬ НА БАЛІ

улаштуванням студію танців ІВАНА ЗАБЛОЦЬКОГО
БУДЕ ВВЕДЕНА ЗАГАЛЬНА КОЛОМІЙКА
ПЕРШИЙ РАЗ В НЬО ЙОРКУ
Перед тим буде комедія: „ЗАРУЧИНИ ПО СМЕРТІ“
Початок 7:30 ввечір. — Вступ 40 ц., для дітей 15 ц.

В НЕДІЛЮ, 25. ЛЮТОГО (FEBRUARY 25, 1940)
ТАНЕЦЬ ПЕРЕСТУПНОГО РОКУ
LEAP YEAR DANCE
ВІД ГОД. 7. ВВЕЧ. — ВСТУП 25 Ц.
ДІВЧАТА ВИБИРАЮТЬ. БАГАТО НЕСПОДІВАНОК.
ВСІ САМОТНІ МАЮТЬ ДОБРУ НАГОДУ.

ПОЗІР! РОЧЕСТЕР, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!
ЗАХОДОМ МОЛОДІЖИ КОМІТЕТУ ГАЛІ ПАРОХІАЛЬНОГО
ВІДІГРАЄТЬСЯ

FATHER AND SON BANQUET

В УКРАЇНСЬКІЙ ПАРОХІАЛЬНІЙ ГАЛІ, 303 HUDSON AVE.
В СУБОТУ, 24. ЛЮТОГО (FEBRUARY 24, 1940)
в 6:30 ввечір. — Вступ 75 ц.

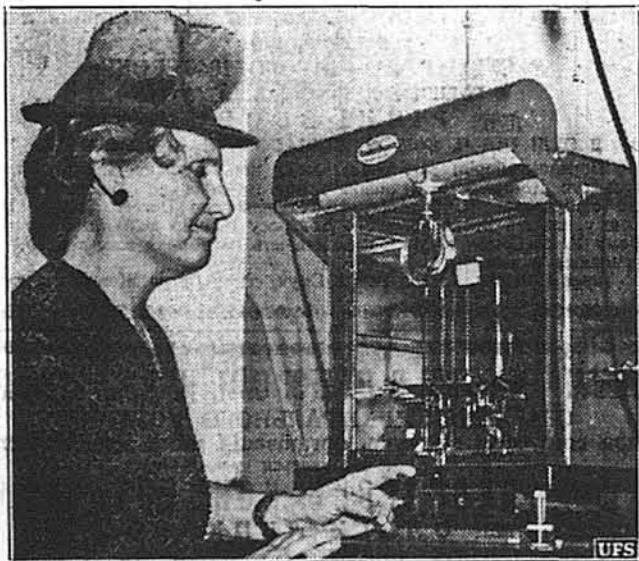
Проситесь всіх рочестерських Громадян прийти на ту веселу заставу враз з своїми Синами, де завантажеся весело й почуєте головного бесідника професора Германа. За добру забаву ручить Комітет.

ЗАХОДОМ, СТУДІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛЬНИХ ТАНКІВ
ІВАНА ЗАБЛОЦЬКОГО В НЬО ЙОРКУ
ВІДІГРАЄТЬСЯ ПРЕДСТАВЛЕННЯ МОЛОДИМИ СИЛАМИ

„ЗАРУЧИНИ ПО СМЕРТІ“

комедія в 2 діях
По представленні відбудеться БАЛЬ
В СУБОТУ, 24. ЛЮТНЯ (FEBRUARY 24, 1940)
В CARPATHIA HALL
217 EAST 6th STREET, NEW YORK, N. Y.
Початок представлення точно в год. 7:30 ввечір.
Вступ 40 ц., діти 15 ц.

До танців приграватиме добрий американсько-українська оркестра. Під час забави будуть виведені нові українські танки, як рівнож будуть роздані різні несподіванки. Проситесь всіх українців за численну участь. Заряд Студії.

ДЕЛІКАТНИЙ ІНСТРУМЕНТ.

Пані Рос, директорка-мемніці, оглядає нову машину, що є така ніжна, що зважить криску олівцем на папері.

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ВІЛМІНГТОН, ДЕЛ.

Ставити загальну справу вище групової.

В неділю, 11. лютого, відбулися в салі Українського Громадянського Клубу збори в справі Українського Національного Конгресу, в яких узяли участь: українська громада, У. Г. Клуб, бр. св. Івана Хрестителя, від 247 У. Н. С., тов. Тараса Шевченка, від 158 У. Р. С., тов. Івана Франка, від 125 У. Н. П., сестрицтво Пресв. Богородиці, від 151 У. Н. П., відділ О. Д. В. У., відділ У. З. Х., Доньки України, Молодечий Клуб і Хор.

Зборами проводив гром. Василь Шуткевич, а секретарювали Павло Гринишин і Іван Швед. Справу конечного скликання Українського Народного Конгресу реферував о. Григорій Хомицький. Після його промови була дискусія, в часі якої бесідники клали натиск на те, щоб провідники українських організацій подбали про скликання тільки одного всеукраїнського народнього конгресу, в якому вище вислідні організації візьмуть участь через вибраних на тих зборах делегатів.

На тих зборах ухвалено таку резолюцію:

З огляду на те, що: 1) Як довго не буде загального повного об'єднання всіх українських груп для спільного ділення і боротьби проти всіх наїзників на українські землі; 2) Як довго українці, належачі до різних угруповань; будуть поміж собою через розмірно маловажні групові справи ставляти їх вище загально-народніх справ, так довго не буде надії на успішну боротьбу українців проти всіх ворогів і гнобителів України, бо з розсвареним і розбитим на групи народом не будуть числитись ані його вороги, ані приятелі. Для ворогів розсварений і розбитий народ не буде страшний, а у своїх приятелів такий нарід не матиме ніякої поваги, хіба погорду за те, що не вміє, чи не хоче єднатися навіть тоді, щоб рятувати свою власну хату, яка горить, а століттями надбане народне добро пропадає, руйноване і грабоване наїзниками.

Збори рішення заапельювати до провідників поодиноких українських організацій, релігійних, запомогових, політичних, культурно-просвітних і інших, щоб вони загально-народню справу визволення України завжди і всюди, а головне тепер, ставили на перше місце, а свої групові справи на друге, щоб якнайшвидше подбали про повне порозуміння між собою щодо загально-на-

Regardless of Price
NO BETTER WHISKEY IN ANY BOTTLE
SINCE 1823

WILSON DISTILLING CO., INC., BRISTOL, PA.

родніх справ у сучасну пору, щоб спільно виробили план спільної акції проти ворогів українського народу, з яким запізналиб делегатів на майбутнім народнім конгресі, який повинен відбутися в якнайбільшій порозумінні, єдності і дійсній любові до поневолених наших рідних і старої Батьківщини. Геть з дрібними непорозуміннями! Геть з братовбивчими роздорами!

Павло Гринишин.

ВДОВА ПОПОВНОГО САМОГУБСТВО

П'ять хвилин по смерті свого 55-літнього чоловіка 34-літня жінка Френсіза Липмена вийшла на дах дому в Нью-Йорку, Нью Джерзі, в котрому вони мешкали, і кинулася з даху на подвір'я. Її забрано до шпиталю, де вона незадовго померла.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР

321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урядові години: рано від 10 до 12. Ввечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

— Лікар заборонив мені всяке фізичне напруження.

— Можете сміятися з його припису! Мені він навпаки приписав якнайбільше фізичного руху!

УВАГА! Д-Р КЛІВЛЕНД І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!
УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ПАРОХІЯ ім. СВ. КН. ВОЛОДИМИРА
В КЛІВЛЕНДІ, О. влаштує
3 ПРИВІДУ 15-ТИЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ ЗАСНОВАННЯ ПАРОХІЇ
В НЕДІЛЮ, ДНІ 25-го ЛЮТОГО (FEB.) 1940.
АРХІЄРЕЙСЬКУ СЛУЖБУ БОЖУ
яку відправляє Архієпископ ІОАНН ТЕОДОРОВИЧ, при асисті парохіа о. П. Білона. — Початок Служби в год. 10. рано.
В той же день буде відправлена Архієрейська Вечірня і Супікація при участі доколических священників. Вечірню співатиме хор Пітсбургської правос. Громади під орудою М. Желехівського. Проповідан виступить о. Владика. Початок Вечірні 4:30 попол. По Вечірні відбудеться в своїй салі БЕНІКЕТ для гостей. Після Бенкету будуть промови, привіт і різном: відбудеться КОНЦЕРТ, — виступатиме хор з Пітсбурга під орудою М. Желехівського, будуть виставлені національні танки. — На це свято Комітет запрошує місцевих і позамісцевих громадян.

КЮСТІ КАЛІО, ПРЕЗИДЕНТ ФІНЛЯНДІ, І ЙОГО ЖІНКА.

УВАГА! УКРАЇНЦІ НЬО ЙОРКУ І ІНШИХ СТЕЙТІВ! УВАГА!
ПРИ НАГОДІ ВІДВІДИН НЬО ЙОРКУ
не забудьте завітати до УКР. РЕСТАВРАЦІЇ під назв.:
„LUCKY OPEN KITCHEN“
33 THIRD AVE. (3), межі 9. і 10. вулицею,
NEW YORK CITY
Там можна дістати по приступних цінах смачні старокраві, як рівнож американські страви. Ми певні, що Вас задовольнить, як цього певні ті сотні й сотні ньюйоркських українців і американців, котрі вже щодня заходять до нашої Реставрації.
За добрий харч і обслугову ручать
ПРАТТІ І. І. А. ГЕЛЕТІЯ.

DR. JOHN DERUNA 128 ІСТ 86. ВУЛИЦЯ
(над стацією підземної залізничної лінії Лексингтон Ев.)
Канцелярія, положена центрально: до неї легкий доїзд з усіх сторін. Особні ждальні для жінок. Урядові години: 10—2, 4—9. В неділі 10—2. Спеціальну увагу присвячується чоловічим і жіночим недугам, непродуктивності, слабостям. Докладна екзамінація з розслідом крові \$2. ДОБИВСЯ ЛІКАРСЬКОГО СТУПНЯ В ЄВРОПІ.

МОЛИТОВНИКИ
Виночок (у білій кавчуковій оправі, з образцем по середині. Малою формату. Для дітей) — \$ .90
Ангел Хранитель (в гарній чорній полотняній оправі) — 1.35
Помилуй нас Боже (в чорній шкіряній оправі) — 1.35
Ангел Хранитель (в гарній чорній полотняній оправі) — 1.35
Бог радість моя (сторін 606. В гарній м'якій чорній опр. 2.00)
Ангел Хранитель (в білій кавчуковій оправі з образцем по середині) — 1.70
„SVOBODA“
81-83 GRAND ST. (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

Даром пробка ЗІЛІЯ
МІЛЕРТОН LAXATIVE
Мілертон є прийнятний і легкий до засвоєння.
Мілертон дає найкращі результати коли його вживається тільки в несподіваності, в тоді звільняється його або зараз перед нічним спочинком, або по вставанні рано.
Мілертон не виробляє привички.
ОДНА ВЕЛИКА КОРОБКА 75 ц.
вистає майже на цілий місяць.

Спеціальна Ювілейна Оферта
Ціни до 1. липня 1940:
1 Package Millerton .75
2 „ „ 1.25
3 „ „ 1.75
6 „ „ 3.00
Ціни по 1. липня 1940:
1 Package Millerton 1.00
2 „ „ 1.50
3 „ „ 2.00
6 „ „ 3.50
Питайте за вілами Мілертон у вашій сусідній аптеці, а як там його не мають, то пишть до: J. S. MILLER, Inc., Dept. U., P. O. Box 628, Newark, N. J.
Single package not sent C.O.D.
Small postage stamps acceptable.
Ці ціни важливі лише при замовленні просто з головного офісу.

УВАГА
ФІЛІАЛЬНІСТЬ І ОКОЛИЦЯ
ІВАН ГАСИН
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Похорони по ціні так низькій як \$150.
Модерна обстановка. Обслуга чесна й шира. Через телефон ми немовби сусідами

Office Address:
JOHN HASYN
Undertaker & Embalmer
3948 N. SMEDLEY STREET,
SAGAMORE 3563 PHILA., PENNA.

МИРОН ЛИТВИН
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Без ріжниць як далеко поза Ньюарком. Враз потреби телефонуйте до нас. Обслуга шира і чесна. — Office:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребам по ціні так низькій як \$150.
Обслуга найкраща.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRAMERCY 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНІМАЄСЯ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE,
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Melrose 5-6577

ТАРЗАН І ВОГНІ ТОРУ

(97)

Почувши крик сторожа, Дарно і Юога чимскоріше кинулись у ліс. Один із них держав спису, відібрану сторожеві, а другий меч. Вони рішеші були до смерті боротись, якби хто їм тепер загрозив шлях до Ратору. Вони знали, що тепер усе напевно пропало, якби вони не дібрались до Ратору кликати рятунку.

Новина про втечу двох в'язнів скоро дісталась до королеви Агті. Лють страшна огорнула її і в першій хвилині вона сама не знала, що починає. Нарешті промовила: „Тарзан! Це Тарзан придумує всі ті штучки. Приведіть мені його сюди!“ „Можливо його треба відгородити від решти“, завважив хитрий китаець.

Агті хвилину думала над тою порадою, а далі завважила: „Ти правду кажеш, але... запізно. Чому ти мені вчора не порадив цього зробити? Я не раз дивуюся, Вонг, що твої добрі ради все чомусь спізнюються. Уважай“, перестерегла вона його значучо. „Я служу вірно вам і далі хочу служити“, відповів з низьким поклоном китаець.

Довгий час вдивлялася королева в неперушне обличчя, пробуваючи відгадати, що криється в його думках. Але китаець не зрадився нічим. Тепер вони почули голоси сторожів, що провадили на приказ королеви в'язнів до неї. Королева рішила їх долю. На вид їх вона знов попала у велику лють і жадоу пімсти.